

Lauksaimniecības fakultāte virzībā uz izaugsmi

Zinta Gaile

Latvijas Lauksaimniecības universitātes
Lauksaimniecības fakultāte

Lauksaimniecības fakultātei (LF) 2014. gads licis daudz pārdomāt, rosinājis pilnveidoties un attīstīties. Mūsu galvenā „raža” tiek „ievākta” divas reizes gadā – izlaidumā, kad nododam lauksaimniecības nozarei jaunos speciālistus, un septembrī, kad studijas uzsāk jaunuzņemtie studenti, maģistranti un doktoranti. Gluži tāpat kā nozarē, kur ziemāji šogad nedeva cerēto ražu vājas ziemcietības rezultātā, bet vasarāju raža bija laba, arī fakultātē darba rezultāti bija dažādi vērtējami. Pirmo reizi profesionālā bakalaura grādu un agronoma kvalifikāciju ieguva 20 pilna laika studējošie, bet grādu un ciltslietu zootehniķa kvalifikāciju – 7. Šie studenti studiju laikā no akadēmiskā bakalaura programmas pārgāja uz profesionālā bakalaura programmu un kopumā izdarīja vairāk nekā students, kas visus četrus gadus studē vienā programmā. Liels gandarījums, ka jaunieši spēja ar visu tikt galā ļoti saspringtā darba režīmā. Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmu „Lauksaimniecība” pirms tās slēgšanas absolvēja pēdējie 24 pilna laika studenti un 13 nepilna laika studenti (pēdējie absolventi nepilna laika studijās programmu beigs 2015. g.). Savukārt maģistra grādu ieguva 8 studējošie, bet Dr. agr. grādu ieguvušas divas Lauksaimniecības programmas doktorantes: Ilze Grāvīte un Diāna Ruska. Septembrī bijām priecīgi, ka esam izpildījuši uzņemšanas plānu pamatstudijās un maģistrantūrā pat ar uzviju, tomēr uz 6 piedāvātajām budžeta vietām izdevās uzņemt tikai 3 doktorantus. Lai arī priecājamies gan par uzņemtajiem studējošiem, gan mūsu absolventiem, tomēr pašapmierinātībā nedrīkstam ieslīgt, jo viens no darba kvalitātes kritērijiem ir procentos izteikts beidzēju skaits pret uzņemtajiem. Salīdzinot šī gada skaitļus, pamatstudijās absolventu īpatsvars no uzņemtajiem bija ~65%, maģistrantūrā nepilni 30%, bet doktora studijās grādu ieguvušie pret vidējo uzņemšanas rezultātu pa gadiem – 33%. Tie nav skaitļi, ar kuriem lepoties; par šo jautājumu ir nopietni jādomā gan studējošiem pašiem, it īpaši maģistrantiem un doktorantiem, kuri bieži gan pabeidz teorētisko kursu, bet nevar sevi disciplinēt un mobilizēt darba uzrakstīšanai un aizstāvēšanai, gan mācībspēkiem, lai studējošos vairāk motivētu, attīstītu viņu prasmes un spējas.

Jaunos izaicinājumus studējošiem un mācībspēkiem piedāvā apmaiņas programma ERASMUS PLUS, kas nodrošina studijas veselu semestri kādā citā Eiropas universitātē. Tur apgūtie studiju kursi pēc tam tiek pielīdzināti LF studiju kursiem, tomēr jauniešiem nav tik viegli saplānot studijas citā augstskolā tā, lai apgūtu tādus pašus vai vismaz līdzīgus studiju kursus tiem, kādi attiecīgajā semestrī ietilpnē LF. Neskatoties uz to, mēs aicinām studentus aktīvi piedalīties šai apmaiņas programmā, jo tā nodrošina plašāku skatu uz

nozari, dzīvi kopumā un daudzpusīgāku izglītību. Arī mēs uzņemam ERASMUS studentus apmaiņas programmā LF. Ļoti nopietni šogad esam diskutējuši arī par iespējām ārzemju studentiem piedāvāt pilnu mūsu studiju programmu, kā arī par ārzemju viesprofesoru piesaisti.

Fakultātei svarīgi būtu izdot jaunas mācību grāmatas dažādu studiju kursu vajadzībām. Diemžēl tas ir iespējams tikai par projektu līdzekļiem, ja projektā tāds sasniedzamais rezultāts paredzēts. Tā arī 2014. g. izdotas vairākas grāmatas, piem., Bankina B., Gaile Z. „Ziemāju labības un to slimības”, Bimšteine G., Lepse L., Bankina B. „Kāpostu, burkānu un sīpolu slimības” u.c.

Lauksaimniecības fakultāte tāpat kā citas institūcijas šogad pārcieta starptautisko zinātnes izvērtējumu, par ko jau iepriekš ir daudz runāts un diskutēts (ieskaitot LF organizēto konferenci 2014. g. februārī). LLU un LF ir izstrādājuši plānu, kā pilnveidot savu zinātnisko darbību, taču ir skaidrs, ka mācīt studentus, veikt nozarei vajadzīgus nacionālas nozīmes pētījumus un vēl „spoži spīdēt” pie starptautiskās zinātnes apvāršņiem būs problemātiski piešķirtā, absolūti nekonkurētspējīgā finansējuma dēļ, kas neļauj piesaistīt jaunos zinātniekus. Starptautiskie eksperti uz nacionālā finansējuma nepietiekamību bija strikti norādījuši, bet 2014. g. 9. oktobra laikrakstā „Diena” (7. lpp.) lieliem burtiem publicēts paziņojums: „Zinātnei atvēlētais valsts finansējums ir 21% no likumā noteiktā”. Var būt, ka neesmu bijusi pietiekami vērtīga, bet neesmu dzirdējusi, ka IZM vai Finanšu ministrija, vai MK kopumā būtu sagatavojuši reformu plānu, kā beidzot pildīt likumu attiecībā uz zinātnes finansējuma nodrošināšanu, ko gan darīja visas zinātniskās institūcijas, plānojot uzlabot konkurētspēju.

Neskatoties uz to, tomēr cenšamies pilnveidot gan materiāltechnisko bāzi – laboratoriju nodrošinājumu, izmantojot gan ERAF, gan citu projektu atbalstu (t.sk., LAD), taču arī šeit kopā ar citām zinātniskajām institūcijām esam saņēmuši pa dažam rūgtam pilienam. Piemēram, pavasarī solīja piešķirt papildus finansējumu Lauksaimniecības resursu un pārtikas VNPC, diemžēl tikai solīja... Daudz laika un darba visas institūcijas ir veltījušas diskusijām viedo specializāciju jomā, esam aicinājuši arī uzņēmējus izteikt priekšlikumus un atbalstīt pētniecību (pēdējā diskusija notika LLU 27. jūnijā), taču pagaidām rezultātu šim darbam vēl nav. Šādā veidā patērējam daudz laika un spēka, ko varētu veltīt reālajai pētniecībai un augsta līmeņa publikāciju sagatavošanai.

Tomēr šogad prieku sagādā gan veiksmīgi pabeigti projekti, piem., TRUFLE, gan tie, kas ilgi gaidīti un nu beidzot sekmīgi uzsākti: 7. ietvara projekts EUROLEGUME un Valsts pētījumu programma. Turpinām īstenot arī iepriekšējos gados uzsāktos daudzveidīgos projektus, kurus finansē gan ZM, gan LZP.

Gatavojamies 2015. gada februāra konferencei un daudz darba prasīs arī Ziemeļvalstu zinātnieku apvienības (NJF) kongresa organizēšana. Vēlu visiem spēku, pacietību, izturību un darba spējas visu daudzuo uzdevumu risināšanai!